

32010D0283

7.4.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 87/1

ODLUKA br. 283/2010/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 25. ožujka 2010.****o uspostavljanju Europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress za zapošljavanje i socijalnu uključenost**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 175. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

(1) Komisija je 7. travnja 2000. usvojila priopćenje pod naslovom „Lokalno djelovanje za zapošljavanje – lokalna dimenzija europske strategije zapošljavanja”.

(2) U priopćenju Komisije od 13. studenoga pod naslovom „Europska inicijativa za razvoj mikrokredita kao potpora rastu i zapošljavanju” utvrđena su četiri prioriteta područja za djelovanje: poboljšanje pravne i institucionalne okoline u državama članicama, stvaranje pogodne klime za zapošljavanje i poduzetništvo, promicanje

najboljih praksi i omogućivanje dodatnog financijskog kapitala za mikrofinancijske institucije. Kao prvi korak u provedbi tog plana Komisija i Europska investicijska banka (EIB) uspostavili su 2008. Jasmine (Zajedničku akciju za potporu mikrofinancijskim institucijama u Europi), kojom je osigurano mentorstvo nebankarskim financijskim institucijama i čija mogućnost financiranja ukupno iznosi 20 milijuna EUR koje nudi EIB.

(3) U Komunikaciji Komisije od 24. svibnja 2006. pod naslovom „Promicanje dostojnog rada za sve – Doprinos EU-a provedbi plana za dostojan rad u svijetu” i u rezoluciji Europskog parlamenta od 23. svibnja 2007. o promicanju dostojnog rada za sve ⁽⁴⁾ utvrđena je važnost dostojnog rada za sve.

(4) Izjava predsjednika država i vlada nakon sastanka na vrhu G-20 u Pittsburgu održanog 24. i 25. rujna 2009. sadržavala je obvezu za poboljšanje pristupa siromašnih financijskim uslugama, na primjer pomoću mikrofinanciranja. Predsjednici država i vlada su se također obvezali ustrojiti međunarodnu skupinu stručnjaka za financijsko uključivanje, koji bi utvrdili izvučene pouke o inovativnim pristupima za pružanje financijskih usluga siromašnima, promovirali uspješne regulatorne i političke pristupe te izradili norme za pristup financiranju, financijsku pismenost i zaštitu potrošača.

(5) Europski parlament je u svojoj rezoluciji od 24. ožujka 2009. s preporukama Komisiji glede europske inicijative za razvoj mikrokredita kao potpora rastu i zapošljavanju zatražio da Komisija pojača svoje napore za razvoj mikrokredita kao potpora rastu i razvoju. Nadalje, Europski parlament odobrio je dodatna 4 milijuna EUR potpore za pilot djelovanje koji se treba provesti u okviru Jasmine. Europski parlament također je pozvao Komisiju da sufinancira projekte za mikrokredite, posebno za ugrožene ciljne skupine.

⁽¹⁾ SL C 318, 23.12.2009., str. 80.

⁽²⁾ Mišljenje doneseno 7. listopada 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. prosinca 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 8. ožujka 2010.

⁽⁴⁾ SL C 102 E, 24.4.2008., str. 321.

- (6) Tekuća nastojanja Unije i država članica potrebno je ojačati kako bi se do razumne mjere i u opravdanom vremenskom okviru povećali pristup mikrofinanciranju i dostupnost mikrofinanciranja i kako bi se zadovoljila velika potreba onih koji ga najviše trebaju u ovo krizno vrijeme – to jest onih koji su izgubili posao ili im prijeti gubitak posla, koji imaju poteškoća pri stupanju ili ponovnom stupanju na tržište rada te onih kojima prijeti socijalna isključenost, ili ugrožene osobe koje su u nepovoljnom položaju u odnosu na pristup konvencionalnom kreditnom tržištu i koje žele započeti ili dalje razvijati vlastito mikropoduzeće – uz istodobno promicanje jednakih mogućnosti za žene i muškarce.
- (7) U priopćenju Komisije od 3. lipnja 2009. pod naslovom „Zajednička obveza za zapošljavanje” naglašena je potreba da se nezaposlenim osobama da nova mogućnost i da se put do poduzetništva otvori nekim najuskraćenijim skupinama u Europi koje imaju poteškoća prilikom pristupa konvencionalnom kreditnom tržištu. Pored postojećih instrumenata potrebno je posebno djelovati s ciljem daljnjeg jačanja gospodarske i socijalne kohezije jačim djelovanjem EIB-a i Europskog investicijskog fonda (EIF) i drugih međunarodnih financijskih institucija ne dovodeći u pitanje aktivnosti država članica. Komisija je stoga najavila prijedlog za novi mikrofinancijski instrument za cijelu EU (dalje u tekstu: „Instrument”) kako bi se proširio doseg mikrofinanciranja posebno ugroženih skupina i dalje promicao razvoj poduzetništva, socijalnoga gospodarstva i mikropoduzeća. Kako bi Instrument bio učinkovit, kako bi imao dugoročni učinak, kako bi dosegao potencijalne korisnike i kako bi bio proaktivni element za gospodarske politike i politike lokalnog razvoja, države članice mogu utvrditi nacionalnu kontaktnu točku za promicanje, usklađivanje, ocjenjivanje i nadziranje svih radnji poduzetih na temelju Instrumenta na njihovim odnosnim državnim područjima.
- (8) Sve veći iznos mikrofinanciranja za ugrožene osobe koje su u nepovoljnom položaju u odnosu na pristup nekonvencionalnom tržištu rada u Europskoj uniji omogućuju nekomercijalne mikrofinancijske ustanove, kreditne zadruge i banke, koji posluju na društveno odgovoran način. Instrumentom bi se trebalo pomoći tim pružateljima usluga koji dopunjuju komercijalno bankarsko tržište tako da se poveća dostupnost mikrofinanciranja radi ispunjavanja trenutne potražnje.
- (9) Pružatelji usluga mikrofinanciranja u Europskoj uniji često su komercijalne banke i trebale bi postati važni partneri u okviru Instrumenta s ciljem ponovnog uspostavljanja povjerenja u kreditno tržište, pri čemu se najviše treba usredotočiti na klijente koji nisu kreditno sposobni.
- (10) Javna i privatna tijela koja nude mikrofinanciranje na temelju ove Odluke trebala bi se pridržavati načela odgovornog posuđivanja i, stoga, posebno izbjegavati preveliko zaduživanje osoba i poduzeća.
- (11) Osim teškog pristupa financiranju, u glavne prepreke za utvrđivanje i razvoj mikropoduzeća ubrajaju se socijalna isključenost i nesigurnosti prijelaza iz nezaposlenosti ili socijalne pomoći u samozaposlenje. Europskim instrumentima mikrofinanciranja mogu se dodatno poduprijeti strukture socijalnoga gospodarstva kojima se pomaže osobama isključenim iz socijalne integracije i pomaže im se da razviju minimalne vještine potrebne za trajno bavljenje poduzetništvom.
- (12) Korištenje resursa Unije primjereno je i u skladu s navedenom rezolucijom Europskog parlamenta od 24. ožujka 2009. Nadalje, jedan instrument za cijelu EU udružiti će financijsku polugu iz međunarodnih financijskih institucija i izbjegavati raspršeni pristup, čime će se povećati ponuda mikrofinanciranja u svim državama članicama. Kako bi se iskoristilo iskustvo međunarodnih financijskih institucija, a posebno EIB-a i EIF-a, Instrument bi trebalo uspostaviti na temelju zajedničkog upravljanja.
- (13) Radnje koje su financirane u okviru Instrumenta trebaju biti usklađene i u skladu s ostalim politikama Unije te trebaju ispunjavati odredbe Ugovora i akata donesenih na temelju njega. Djelatnosti u okviru Instrumenta trebaju dopunjavati druge intervencije Unije, a posebno financijske instrumente Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (CIP), Jasmine, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD), Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF), programa Jeremie (Zajednički europski resursi za mikro do srednja poduzeća) i Europskog socijalnog fonda (ESF).
- (14) Za potrebe ove Odluke „mikrofinanciranje” treba uključivati jamstva, mikrokredit, vlasnički i prividno vlasnički kapital raširen na osobe i mikropoduzeća obuhvaćena ovom Odlukom, pri čemu se mikrokredit definira kao zajmovi ispod 25 000 EUR. U Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća ⁽¹⁾ „mikropoduzeće” se definira kao poduzeće u kojem je zaposleno manje od 10 osoba, uključujući samozaposlenje, i čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR, što bi trebala biti prikladna definicija za potrebe ove Odluke.

⁽¹⁾ SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

- (15) Za potrebe ove Odluke i u skladu s nacionalnim odredbama, „mikropoduzeće u socijalnom gospodarstvu” znači mikropoduzeće koje proizvodi robu i usluge s jasnim socijalnim ciljem ili koje članovima zajednice pruža usluge u neprofitne svrhe.
- (16) Instrument treba provesti odgovarajućim nizom aktivnosti, uključujući podjelu rizika, jamstva, vlasničke i dužničke instrumente koje međunarodne financijske institucije nude ponuditeljima mikrofinanciranja. Kako bi se povećala njegova učinkovitost, Instrument bi trebalo uskladiti i provoditi u skladu s europskim i nacionalnim financijskim instrumentima i nacionalnim financijskim institucijama,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Uspostavljanje

Ovime se uspostavlja europski mikrofinancijski instrument za zapošljavanje i socijalnu uključenost, pod nazivom Europski mikrofinancijski instrument Progress (dalje u tekstu „Instrument”).

Članak 2.

Cilj

1. Instrumentom su osigurana sredstva Unije za veću dostupnost i raspoloživost mikrofinanciranja za:

- (a) osobe koje su izgubile posao ili im prijeti gubitak posla, ili koje imaju poteškoća pri stupanju ili ponovnom stupanju na tržište rada te osobe kojima prijeti socijalna isključenost, ili ugrožene osobe koje su u nepovoljnom položaju u odnosu na pristup konvencionalnom kreditnom tržištu i koje žele započeti ili dalje razvijati svoje vlastito mikropoduzeće, uključujući samozaposlenje;
- (b) mikropoduzeća, posebno u socijalnom gospodarstvu, kao i mikropoduzeća u kojima su zaposlene osobe iz točke (a).

2. Instrumentom su osigurana sredstva Unije za pristup mikrofinanciranju i njime se aktivno promiču jednake mogućnosti za žene i muškarce.

Članak 3.

Proračun

1. Financijski doprinos iz proračuna Unije za Instrument za razdoblje od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2013. iznosi 100 milijuna EUR.

2. O godišnjim proračunskim sredstvima odlučuje se u okviru godišnjeg proračunskog postupka, prema potrebi uključujući primjenu točke 37. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju ⁽¹⁾, ili drugim sredstvima predviđenim tim sporazumom.

3. Ukupni proračun za mjere potpore iz točke (d) članka 4. stavka 1. ne prelazi 1 % proračuna Instrumenta određenog u stavku 1. ovog članka.

4. Financijski doprinos pokriva cjelokupne troškove Instrumenta, uključujući naknade za upravljanje za međunarodne financijske institucije iz članka 5. stavka 2. koje upravljanju doprinosom Unije, kao i bilo koje druge prihvatljive troškove.

Članak 4.

Prihvatljive mjere i korisnici

1. Instrument se provodi uporabom sljedećih vrsta mjera, ako je primjereno:

- (a) jamstvima i instrumentima podjele rizika;
- (b) vlasničkim instrumentima;
- (c) dužničkim instrumentima;
- (d) mjerama potpore, poput priopćavanja, praćenja, nadziranja, revizije i ocjenjivanja, što je izravno potrebno za uspješnu i učinkovitu provedbu ove Odluke i za postizanje njezinih ciljeva.

2. Instrument je otvoren za javna i privatna tijela koja su osnovana na nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama u državama članicama i koja pružaju usluge financiranja osobama i mikropoduzećima u državama članicama.

3. Kako bi se dosegli krajnji korisnici i stvorila konkurentna i održiva mikropoduzeća, javna i privatna tijela iz stavka 2. blisko surađuju s organizacijama koje zastupaju interese krajnjih korisnika mikrokredita i s organizacijama, posebno s onima koje podupire ESF, koje tim krajnjim korisnicima nude mentorstvo i programe osposobljavanja.

Članak 5.

Upravljanje

1. Komisija upravlja Instrumentom u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi primjenljivoj na opći proračun Europskih zajednica ⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL C 139, 14.6.2006., str. 1.

⁽²⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

2. Za provođenje mjera iz članka 4. stavka 1., uz izuzetak mjera potpore iz točke (d) članka 4. stavka 1., Komisija sklapa sporazume s međunarodnim financijskim institucijama, a posebno s EIB-om i EIF-om, u skladu s člankom 53.d Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002 i člankom 43. Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002⁽¹⁾. Ti sporazumi sadrže detaljne odredbe za provedbu zadataka povjerenih tim financijskim institucijama, uključujući odredbe kojima se utvrđuje potreba za osiguranjem dodatnosti i usklađenosti s postojećim europskim i nacionalnim financijskim instrumentima te za promicanjem cjelovitog i uravnoteženog pokrića među državama članicama.

3. Kako bi se ispunio cilj određen člankom 2. i kako bi se provele mjere određene u članku 4., sporazumi iz stavka 2. ovog članka također uključuju obvezu međunarodnih financijskih institucija da sredstva i utške, uključujući dividende i naknade troškova, ponovnu ulože u mjere iz točaka (a), (b) ili (c) članka 4. stavka 1. tijekom razdoblja od šest godina nakon datuma početka Instrumenta.

4. Po zatvaranju Instrumenta preostali iznos koji pripada Europskoj uniji uplaćuje se u opći proračun Europske unije.

5. Međunarodne financijske institucije iz stavka 2. ovog članka sklapaju pisane sporazume s javnim i privatnim ponuditeljima mikrofinanciranja iz članka 4. stavka 2., u kojima su utvrđene njihove obveze korištenja sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Instrumenta u skladu s ciljevima određenim u članku 2. i pružanja informacija za pripremu godišnjih izvješća iz članka 8. stavka 1.

6. Komisija upravlja proračunom za mjere potpore iz točke (d) članka 4. stavka 1.

Članak 6.

Usklađenost

Mjere financirane Instrumentom u skladu su s odredbama Ugovora i akata donesenih na temelju njega.

Članak 7.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija osigurava da su prilikom provedbe mjera financiranih na temelju ove Odluke zaštićeni financijski interesi Unije

⁽¹⁾ SL L 357, 31.12.2002., str. 1.

primjenom mjera za sprečavanje prevara, korupcije i svih drugih nezakonitih djelatnosti, učinkovitim provjerama i povratom neutemeljeno plaćenih iznosa te, ako se otkriju nepravilnosti, učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim kaznama u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica⁽²⁾, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija radi zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti⁽³⁾ te Uredbom (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF)⁽⁴⁾.

2. Za mjere Unije koje se financiraju na temelju ove Odluke OLAF je ovlašten provoditi istrage na temelju Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95 i Uredbe (Euratom, EZ) br. 2185/96, koje se primjenjuju na sve povrede prava Unije, uključujući povrede ugovorne obveze koje su utvrđene na temelju Instrumenta i proizlaze iz djelovanja ili nedjelovanja gospodarskog subjekta koji neopravdanom stavkom rashoda dovodi u pitanje ili bi mogao dovesti u pitanje opći proračun Europske unije ili proračune kojima ona upravlja.

3. Sve provedbene mjere koje proizlaze iz ove Odluke uključuju upućivanje na stavke 1. i 2. ovog članka te posebno osiguravaju da nadzor i financijsku kontrolu provodi Komisija ili bilo koji njezin ovlašteni predstavnik te Europski revizorski sud s revizijama, prema potrebi uključujući revizije na terenu.

Članak 8.

Godišnje izvješće

1. Međunarodne financijske institucije iz članka 5. stavka 2. prenose Komisiji godišnja izvješća o provedbi, u kojima se navode podržane djelatnosti glede financijske provedbe, raspodjele i dostupnosti sredstava po sektorima i vrstama korisnika, prihvaćene ili odbijene zahtjeve, sklopljene ugovore, financirane mjere i rezultate.

2. Komisija najkasnije 8. travnja 2011. i svake godine nakon toga predstavlja Europskom parlamentu i Vijeću kvantitativno i kvalitativno izvješće o djelatnostima koje su na temelju ove Odluke provedene u prethodnoj godini. Godišnje izvješće temelji se na izvješćima o provedbi iz stavka 1. Posebno sadrži informacije koje se odnose na prihvaćene ili odbijene zahtjeve, sklopljene ugovore, financirane mjere i ukupan broj i vrstu korisnika te zemljopisnu raspodjelu iznosa i njihovu raspodjelu po sektorima.

⁽²⁾ SL L 312, 23.12.1995., str. 1.

⁽³⁾ SL L 292, 15.11.1996., str. 2.

⁽⁴⁾ SL L 136, 31.5.1999., str. 1.

Godišnje izvješće također sadrži podatke o utjecaju i održivosti Instrumenta, izražene ukupnim brojem osoba koje su zaposlene i mikropoduzeća koja još posluju na kraju razdoblja potpore koja im je osigurana putem Instrumenta. Godišnje izvješće konačno uključuje podatke o dopunjavanju s drugim intervencijama Unije, posebno s ESF-om.

3. Europski parlament i Vijeće mogu revidirati ovu Odluku nakon predstavljanja trećega godišnjeg izvješća i na temelju prijedloga Komisije.

4. Godišnje izvješće iz stavka 2. prenosi se Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

5. Komisija na temelju godišnjeg izvješća iz stavka 2. ovog članka ulaže napore kako bi osigurala da Instrument ispunjava cilj određen u članku 2. i da je u čitavoj Europskoj uniji dostupan za osobe kojima prijeti socijalna isključenost ili koje imaju poteškoća pri stupanju na konvencionalno kreditno tržište.

Članak 9.

Ocjenjivanje

1. Komisija provodi privremena i konačna ocjenjivanja na vlastitu inicijativu i u bliskoj suradnji s međunarodnim

financijskim institucijama iz članka 5. stavka 2. Privremeno ocjenjivanje završava se četiri godine nakon početka Instrumenta, a konačno ocjenjivanje radi se najkasnije jednu godinu nakon završetka mandata međunarodnih financijskih institucija iz članka 5. stavka 2. Konačnim ocjenjivanjem posebno se provjerava opseg u kojem je Instrument kao cjelina postigao svoje ciljeve.

2. Rezultati ocjenjivanja prenose se Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

Članak 10.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. ožujka 2010.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

D. LÓPEZ GARRIDO